

Seiland nasjonalpark

Foto: Ole Moi Tytlandsvik.

Seiland
nasjonalpark

Kart og informasjon
Velkommen inn i
Norges nasjonalparker

Velkommen til Seiland

Seiland har bortgjemte blomsterenger og steile fjellsider som stuper i havet. På toppen av øya glitrer Europas nordligste isbreer.

Seiland er en øy på kysten av Vest-Finnmark, og nasjonalparken dekker litt over halve øya. Her kan du oppleve et alpint kystlandskap med frie vassdrag som renner fra isbreene og ned i fjorden. På vestsiden av Seiland reiser Bårdveggen seg steilt mot Lopphavet og gjør Bårdfjorden til et lunt leveområde for sjøfugl. Jøfjorden er øyas lengste fjord, og innerst i fjorden kan du se brearmene fra Nordmannsjøkelen henge ned mellom spisse fjelltopper. Seilandsjøkelen er den største breen på Seiland. Smeltevann fra breen renner ut i Melkevatnan og Melkelva og gir vannet den særegne turkise fargen.

Øya har en rik sjøsamisk historie, og det har vært bosettinger i omtrent hver eneste fjord og vik. Gammetufter, engslåtter og båtstøer forteller om tidligere bruk av området. Det drives aktiv reindrift på Seiland, og øya er sommerbeite for rein og sau. Seiland

har store inngrepsfrie områder, lite ferdsel og en unik beliggenhet. Det gjør at øya er et fristed for en rekke planter og dyr både ut mot havet og oppe på fjellet. Fjordbotner og daler ble tidligere brukt til utmarksslått og beite, og dette har gitt Seiland mange sjeldne kulturlandskap som ennå er intakte.

De vanligste veiene inn til nasjonalparken er fra Hønseby nord på Seiland eller fra Altneset på sørsiden av øya. Hit kommer du med offentlig transport, og det er mulig å overnatte. Ved Altneset går turløypene opp de skogkleddede liene og inn i fjellet. Går du stien fra Hønseby, vil du passere små og store vann, lyngmark og småvokst bjørkeskog.

Foto: Marit Helene Eira

Samling av reinflokken til kalvemerking. Seiland er sommerbeite for rein.

Foto: Ingunn Inns Vistnes

Seilandsjøkelen ligger midt på Seiland. Ferdse her anbefales bare med guide.

Opplevelser

Seiland blir kalt Norges mest utilgjengelige nasjonalpark. Med litt planlegging er det likevel enkelt å få til både korte og lange turer. I nasjonalparken er det ingen merkede stier eller åpne hytter, så husk telt, mat og riktig utstyr.

Store Bekkarfjord

Om sommeren ligger det en flytebrygge i Store Bekkarfjord. Med egen båtskyss kan du oppleve de grønne liene i fjorden og Melkelva som renner gjennom Melkevatnan-området. Starter du på sørsiden av Melkelva, er det en fin dagstur å gå over til Altneset. Det er svært risikofyllt å forsøke å krysse Melkelva, så planlegg ruta på forhånd og start på den siden du ønsker å gå.

Altneset

Fra Altneset vil stiene til Piggfjellet eller Gryttind lede deg inn mot nasjonalparkgrensa. Du kan også gå opp Altnesdalen eller Sommarsetdalen. Den smale veien fra Altneset til Hakkstabben gir fin utsikt over Rognsundet og over til Stjernøya. På Altneset og Hakkstabben er det mulig å bestille overnatting, og på Altneset er det også båttutleie. På kaia på Altneset er det venterom med informasjon om nasjonalparken.

Høenseby

På Høenseby er det en matbutikk og en bedrift som tilbyr overnatting og leie av båt. Fra parkeringsplassen på Høenseby starter en merket tursti på 9 km, med en turpostkasse og avstikker ned til Størvannet etter 2 km. Stien tar deg helt inn til nasjonalparkgrensa og er et godt utgangspunkt for lengre turer i parken.

Topptur til Seilandstuva

Seilandstuva er Seilands høyeste punkt, 1078 meter over havet. Turen starter fra Kufordbotn eller fra Bårdfjorden. Dette er en lang og krevende tur som passer best for deg i god form og med turerfaring. Rundt toppen ligger Nordmannsjøkelen, Fastlands-Europas nordligste isbre, som i dag har smeltet ned til mange adskilte deler.

På toppen av Seilandstuva står en varde som opprinnelig ble satt opp i 1847. Toppunktet er en del av Struves meridianbue, som består mange punkter langs en bue fra Hammerfest til Svartehavet. Disse ble brukt sammen for å måle størrelsen og formen på jorda. Stuves meridianbue står på UNESCOs verdensarvliste.

Foto: Ingunn Ims Visnes

Indre deler av nasjonalparken er alpin og spektakulær.

Foto: Randulf Valle

Topptur på ski på vårvinteren.

Foto: Mimmi Bæhvi

Fjæra er et spennende sted for å lete etter skatter.

Plante- og dyreliv

Oppdag det varierte plante- og dyrelivet på Seiland. Her finner du blomsterenger med ballblom, irrgroenne lier og bratte fjellområder der havørna strekker på vingene.

Planteliv

Seiland har flere områder med næringsrik, ultrabasisisk berggrunn. Dette gir livsgrunnlag for sjeldne fjellplanter som trives i kaldt klima. I det karrige fjellområdet kan du for eksempel se snøsoleie, issoleie og dvergkarve. Mange av plantene du vil se på turen, har også vært viktige i husholdningen. Den grønne planten kvann er rik på C-vitamin og ble spist som rabarbra eller lagt på glass og brukt som tilbehør til fisk. Blader fra marikåpe ble brukt som plaster for å rense skitne sår, og bark fra bjørk ble brukt til å impregnere komager og skinnklær.

Oter

Er du heldig, får du se oteren leke i fjæra på Seiland. Oteren er godt tilpasset livet i vannet, med vanntett pels og svømmehud mellom tærne. Øynene, ørene og neseborene er plassert høyt på hodet, slik at oteren kan se, puste, lukte og høre mens den svømmer. Otere foretrekker fersk mat og fanger byttedyr flere ganger i døgnet. Andre arter, som havørna, spiser restene som ligger igjen.

Havørna

De utallige klippene mot sjøen gjør Seiland til et attraktivt område for rovfugler. Over de øde og bratte fjellområdene kan du ofte skimte havørna som strekker på vingene. Havørna er vår største rovfugl, med et vingspenn på opp til 2,5 meter! Voksne fugler kjennetegnes ved en helvit stjert. Havørna lever av fugl og fisk og i noen grad av pattedyr. En stor del av dietten er også rester etter andre dyr og åtsler. Derfor gjør havørna en viktig ryddejobb i naturen.

Rødnebbterne

Rødnebbterna hekker i flere fjorder på Seiland, og Bårdfjorden har en stor koloni. Holmer, skjær og strender er velegnet som hekkeområder. Rødnebbterna flyr helt til Antarktisk om vinteren, før den kommer tilbake til Seiland og andre nordlige strøk om våren. Dette er det lengste nord-sør-trekket i verden.

Foto: Bård Øyvind Bredesen, naturarkivet.no

Rødnebbterne.

Foto: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Ballblom.

Foto: Kar-I-Otto Jacobsen

Havørn.

Foto: Bård Øyvind Bredesen, naturarkivet.no

Oter.

Historie og kultur

Det har bodd folk i nesten hver eneste fjord og vik på Seiland, og det er funnet spor etter bosetting helt fra steinalderen. Folket på Seiland har opp gjennom historien livnært seg gjennom fiske, husdyrhold, jordbruk, jakt, fangst og sanking.

Sjøsamisk befolkning

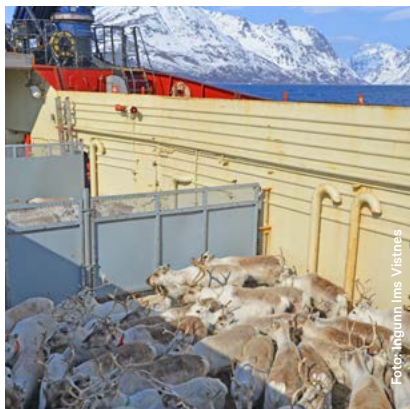
Befolkningen på Seiland har i hovedsak vært samisk, og samisk var det mest brukte språket på Seiland før fornorskningen. I november 1944 ble så godt som alle bygningene på Seiland brent av tyskerne, og en stor del av den materielle historien gikk tapt. Etter krigen ble mye bygget opp igjen, men etter sekstitallet har ingen vært fast bosatt i nasjonalparken. I dag kan du se mange spor etter fast bosetting, som gammetufter, grunnmurer, båtstøer og spor etter torvuttak.

Utmarksslått

Folket i Vest-Finnmark har en lang tradisjon med å hente vinterfôr til husdyra fra utmark som myrer, enger og bratte ller. Det kalles utmarksslått. Hver sensommer reiste folk til utmarka for å slå gresset og frakte det tilbake til bygda med båt. Slåttonna var både tungt arbeid og et sosialt møtepunkt. Tilbake i bygda ble gresset hengt opp i hesjer og tørket. Sammen med husdyrbeite, har utmarksslåttene gitt særegne kulturlandskap på Seiland, med irrgørne ller med gress, stauder og urter. Deler av nasjonalparken brukes fortsatt til sauebeite.

Reindrift

Det drives aktiv reindrift i nasjonalparken. Fra gammelt av svømte reinen over sundet på vei til og fra sommerbeite. I dag fraktes reinen over med pram i slutten av april eller med trailer og ferge. Simlene kalver på Seiland om våren og er på øya hele sommeren for å nyte godt av det næringsrike beitet. La reinen beite i fred hvis du ser den, hold avstand og hold hunden i bånd. Flere steder vil du finne spor etter reindriften. Det kan være kjørespor, gjerder, gjerdeanlegg og enkelte gjerterhytter. Om vinteren er det meste av reinen på vinterbeite i indre Finnmark, men enkelte dyr kan bli igjen. Du kan derfor møte på rein også vinterstid.

Rein på vei til Seiland.

Velkommen inn, ta vare på naturen

Nasjonalparkene våre er det ypperste vi har av norsk natur. Vernet bidrar til å ta godt vare på landskapet og mangfoldet av dyr og planter. På tur i naturen er det viktig å vise hensyn til folk og dyr rundt oss, på den måten kan vi fortsette å samle gode turminner også i framtida.

Allemannsretten gir deg rett til å gå der du vil på beina og på ski. Du kan slå opp teltet der du vil så lenge det er over 150 meter fra bebodd hytte. I Seiland nasjonalpark kan du plukke bær, sopp og vanlige planter til eget bruk. Hensynet til vegetasjon og dyreliv er viktig, særlig i hekke- og yngletida.

Kulturminner skal ikke utsettes for skade eller ødeleggelse. Det er viktig at disse ivaretas for ettertiden. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.

Søppel må du huske å rydde opp etter deg og ta med hjem.

Bål kan du tenne mellom 15. september og 15. april og resten av året på steder der det åpenbart ikke kan føre til brann. Bruk etablerte bålplasser eller tenn bål der det ikke setter varige spor. Du kan plukke tørre kvister til bål, men på grunn av lite skog i store deler av nasjonalparken bør du ta med egen ved til bål.

Jakt og fiske er tillatt i nasjonalparken som i utmarksområder ellers, etter gjeldende lovgivning.

Hunden er velkommen med på tur. Husk båndtvang fra 1. april til og med 20. august. Vi oppfordrer til å holde hunden i bånd hele året, av hensyn til rein og vilt.

Framkomstmiddel med motor er forbudt i nasjonalparken. Dette gjelder også droner. Motorisert ferdsel på sjø er tillatt.

Klær og utstyr. I fjellet kan været skifte fort. Vær forberedt på nedbør og kulde, sommer som vinter. Du må selv vurdere vær og føre, form og ferdigheter. Forbered deg med egnede klær og utstyr. Vær oppmerksom på at store deler av nasjonalparken har dårlig eller ingen mobildekning.

God planlegging gir gode turopplevelser!

Fakta & informasjon

Seiland nasjonalpark ble opprettet i 2006 og dekker et areal på 316 km². Av dette er 9,6 km² sjøareal.

Hvor ligger Seiland?

I kommunene Alta og Hammerfest, på kysten av Vest-Finnmark. Nasjonalparken ligger i sin helhet på Seiland, Norges sjuende største øy, og dekker 53 % av denne øya.

Hvordan kommer jeg meg dit?

Det går båter til Seiland fra Hammerfest og Alta. Båtruter finner du på snelandia.no. For å komme til nasjonalparken må man gå fra den bebygde delen av nordre eller søndre Seiland eller leie egen båtskyss til en av fjordene inne i nasjonalparken.

Planlegg turen

seilandnasjonalpark.no/ut.no

Turistinformasjon

visithammerfest.no
visitalta.no

Verneområder i nærheten

Eidvågen naturreservat

Forvaltning og oppsyn

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre
nasjonalparkstyre.no/Seiland

Statens naturoppsyn
naturoppsyn.no

Mer informasjon

seilandnasjonalpark.no
norgesnasjonalparker.no

Seiland nasjonalpark

Kartinformasjon Seiland nasjonalpark

Velkommen inn i naturen

Startpunkt Høseby

For å komme til Høseby tar du ferja fra Straumsnes (sør for Hammerfest) til Kjerringholmen. Herfra går det bilvei på 19 km til Høseby. På Høseby er det innendørs utstilling om nasjonalparken, matbutikk, parkeringsplass, toalett og mulighet for overnatting og båtleie. Herfra starter en merket tursti på 9 km inn til nasjonalparkgrensa, som er et godt utgangspunkt for lengre turer inn i nasjonalparken.

Startpunkt Altneset

For å komme til Altneset tar du hurtigbåt/kombibåt fra Alta by (kombibåtkaia i Bukta) eller fra Storekorsnes. På Altneset kai er det venterom med informasjon om nasjonalparken og toalett. Fra Altneset kan du gå dagsturer i merka løype til Vardfjellet (232 moh), Gryttind (307 moh) og en for topp av Piggfjellet (405 moh). Gryttind og Piggfjellet er fine utgangspunkt for lengre turer inn i nasjonalparken. Det er mulig å bestille overnatting, servering og båtleie på Altneset. Fra Altneset går det vei på 8 km til Hakkstabben, hvor det også er mulig å bestille overnatting.

Startpunkt Store Bekkarfjord

I Store Bekkarfjord er det flytebrygge til allmenn bruk, bål plass, informasjonstavle og et kunstverk om historien til området. Flytebrygga ligger ute fra 23. juni til oktober/november. Det går ikke offentlig transport til Store Bekkarfjord, så her må man ordne egen båtskys. Store Bekkarfjord ligger inne i nasjonalparken, og er et fint utgangspunkt for turer i parken. Det er svært risikofylt å forsøke å krysse Melkelva, så planlegg ruta på forhånd og start på den siden du ønsker å gå.

Informasjon

Parkering

Gjestebrygge

Båtforbindelse

Overnattingsmuligheter

Åpen bu

Serveringssted

Enkel servering

Sommersti

